

अन्वेषण, चौकशी किंवा फौजदारी गुन्ह्याबाबतचा
खटला प्रलंबित असलेल्या निलंबित शासकीय
कर्मचाऱ्यांच्या प्रकरणांचा आढावा घेण्यासाठी
मार्गदर्शक तत्वे..

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक सीडीआर-१३०७/प्र.क्र.३/०७/११-अ

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,

दिनांक :- १८ ऑक्टोबर, २००७.

- वाचा :- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.सीडीआर-१३९३/
प्र.क्र.७२/११-अ, दिनांक १४ डिसेंबर, १९९५.
२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.सीडीआर-१३९६/
प्र.क्र. २२/११-अ, दिनांक १४ जून, १९९६.
३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.सीडीआर-१३९६/
प्र.क्र.६/०६/११-अ, दि. २० जुलै २००६.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम १९७९ च्या नियम, ४ अन्वये शासकीय सेवकाच्या निलंबनाबाबतच्या तरतुदी करण्यात आलेल्या आहेत. या नियमान्वये निलंबित केलेल्या शासकीय सेवकाच्या निलंबनाचा आढावा घेण्याच्या अधिकाराचे नियमन संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये करण्यात आले आहे. दिनांक २० जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयातील याबाबतचे वर्गीकरण सर्वसाधारण स्वरूपाचे असून त्यामध्ये सुधारणा करण्याच्या मागण्या राज्यशासनाकडे प्राप्त झालेल्या आहेत. त्या सर्व मागण्यांचा साकल्याने विचार करून निलंबनाचा आढावा घेण्याबाबत अधिक सुस्पष्टता आणण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे सुधारित कार्यपद्धती विहित करण्यात येत आहे :-

शासन निर्णय :-

(एक) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय दिनांक २० जुलै, २००६ मधील परिच्छेद ३ मध्ये ज्या गुन्ह्यासाठी ३ वर्षे किंवा जास्त कालावधीकरीता तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते, असा दखलपात्र आणि अजामीनपात्र गुन्हा हा "गंभीर स्वरूपाचा फौजदारी गुन्हा" समजण्यात येत होता, त्याऐवजी आता ज्या गुन्ह्यासाठी ५ वर्षे किंवा जास्त कालावधीकरीता तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते, असा दखलपात्र आणि अजामीनपात्र गुन्हा हा "गंभीर स्वरूपाचा फौजदारी गुन्हा" समजण्यात यावा. अशा प्रकरणी शासकीय सेवकाचे निलंबन खटल्याचा निकाल लागेपर्यंत कायम राहील.

(दोन) ज्या गुन्ह्यात ५ वर्षांपेक्षा कमी कालावधीकरीता तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते अशी निलंबनाची प्रकरणे आढावा घेण्यासाठी निलंबनाच्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या आत आस्थापना मंडळ-१ समोर सादर करावीत.

(तीन) गंभीर स्वरूपाचा फौजदारी गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे, अशा प्रकरणी अभियोग दाखल करण्याच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्यात आल्यानंतरही निलंबन चालू ठेवावे.

(चार) लाचलुचपत प्रतिबंधक कायद्याखाली खटला दाखल झालेल्या प्रकरणी शासकीय सेवकास निलंबनाधीन ठेवण्यात आले असले तरी एक वर्षाच्या कालावधीत आढावा घेण्यात यावा.

२. शासकीय सेवकांच्या निलंबनाचा आढावा घेताना वरील मार्गदर्शक तत्वे विचारात घेऊन ज्या प्रकरणात शासन हे शिस्तभंग विषयक प्राधिकारी / नियुक्ती प्राधिकारी असेल अशी प्रकरणे मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील आस्थापना मंडळ क्र.१ मार्फत मा.मुख्यमंत्र्यांच्या मंजूरीसाठी सादर करावीत. तसेच ज्याप्रकरणात शासनाव्यतिरिक्त अन्य शिस्तभंग विषयक प्राधिकारी / नियुक्ती प्राधिकारी असतील त्याबाबतीत संबंधित शिस्तभंग विषयक प्राधिकारी / नियुक्ती प्राधिकारी यांनी संबंधित प्रशासकिय विभागाच्या सहमतीने वरील बाबी विचारत घेऊन निलंबनाबाबत निर्णय घ्यावेत.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईट वर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००७१०१११३२४५७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सतीश त्रिपाठी)

अपर मुख्य सचिव (सेवा)

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव,

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,

उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,

सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव व स्वीय सहायक,

मुख्य सचिव/सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव मंत्रालयीन विभाग

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई

* प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभागप्रमुख/ प्रादेशिक विभागप्रमुख

निवड नस्ती.